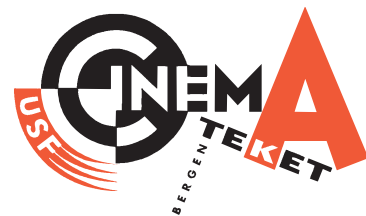

WES CRAVEN | JAFAR PANAHİ | JAPANSK MELODRAMA | WIM WENDERS | JÖRG BUTTGEREIT | AKADEMIET CINEMATEKET | MOTHER TONGUE
SØNDAGSMATINÉ | MÅNEDENS FILM | FELLESVISNINGER CINEMATEKENE I NORGE | STUMFILMKONSERT | MÅNEDENS HITCHCOCK | TROLL I ESKE

PROGRAM | 4 | 2015

CINEMATEKET USF | OKTOBER-DESEMBER

Innhold

- 4 | Programoversikt**
- 10 | Leder**
- 12 | Søndagsmatiné**
Vi kjører på med søndagsmatinéeer. Nesten hver søndag presenterer vi en ny matinéfilm kl. 13.00.
- 14 | Fellesvisninger Cinematekene i Norge**
En gang i uken er det digitale fellesvisninger ved alle de norske cinematekene - i Bergen, Kristiansand, Lillehammer, Oslo, Stavanger, Trondheim og Tromsø.
- 20 | Månedens film**
Vi ordner med minianisering av to nye filmer som ikke får ordinær norsk kinodistribusjon i Bergen - Peter Greenaways *Eisenstein in Gwanajuato* og *The Forbidden Room* av Guy Maddin.
- 23 | Troll i eske**
Vi kopierer det arrangementet ved Cinemateket i Oslo som alltid er utsolgt; en førpremiere på en film som snart kommer på kino. Hvilken film det blir får du ikke vite før du sitter i kinosalen.
- 24 | Double bill x 2**
Vi børster av det tynne støvlaget som har lagt seg på et av våre favorittkonsept; en helafeten der du for en billett får to filmer som på sett og vis passer sammen.
- 26 | Wes Craven**
30. august døde en av filmhistoriens viktigste skrekkefilmskapere av hjernekreft, 76 år gammel. Vi gir deg denne høsten mulighet til å se fire av hans mest berømte filmer på stort lerret.
- 32 | Programmets Hitchcock: North by Northwest**
Hitch går aldri av moten. Vi viser én Hitchcock-film per program fremover, og nå står *North by Northwest* for tur.
- 34 | Jafar Panahi**
Den iranske filmskaperen ble i 2010 dømt til seks års fengsel og 20 års yrkesforbud av iranske myndigheter. Til tross for det har han likevel gitt verden tre filmer etter det. Den siste, *Taxi Teheran*, vant Gullbjørnen i Berlin tidligere i år, og er nå klar for norsk kinodistribusjon. Vi minner bergensere som på hans tidligere filmer, slik at han ikke blir glemt i sin husarrest.
- 40 | Wim Wenders**
Wenders er sammen med Fassbinder og Herzog den viktigste regissøren i vest-tysk film fra 1970-tallet og frem til i dag. Han er opptratt av kulturell hjemleshet, forvirring og schizofreni, og kjent for å formidle dette gjennom vakre bilder. Han er aktuell med en ny film på norske kinoer denne høsten, så vi aktualiserer de viktigste filmene fra en lang filmografi.
- 50 | Japansk melodrama - tragisk kjærlighet i japansk film**
Den siste måneden før jul byr vi på en fantastisk serie med japanske filmer signert mestere som blant andre Kenji Mizoguchi, Yasujiro Ozu, Keisuke Kinoshita og Nagisa Oshima.
- 56 | Jörg Buttgereit**
Tyske Jörg Buttgereit har provosert mange og utfordret sensurmyndigheter over hele verden med sine begåelser på det store lerret. I november kommer han på besøk til Bergen, og vi viser hans to kanskje mest provoserende filmer.
- 58 | Akademiet Cinemateket: Jörg Buttgereit i samtale med Atle Boysen**
I oktober 1992 forsøkte Filmklubben Himmel og Helvete i Oslo å vise Buttgereits filmer *Nekromantik* og *Der Todes King* med regissøren selv tilstede. Det endte imidlertid med at politiet beslagla kopiene og ila filmklubbens leder Atle Boysen en bot på kr. 10 000. Boysen nektet å vedta boten, så partene møttes i Oslo byrett i 1995. Buttgereit og Boysen har ikke møtt hverandre siden den gang.
- 60 | Mother Tongue - En visuell reise på innsiden av arv, kvinnespørsmål og krig**
Utstillingen *Mother Tongue* åpner i Galleri 3,14 i november. Den handler om kvinners situasjon i dagens Tyrkia. I samarbeid med utstillingen viser vi to filmer av kvinnelige, tyrkiske filmskapere.
- 62 | Stumfilmkonsert: Ugress spiller egen musikk til Häxan**
Gisle Martens Meyer - alias Ugress - har for tredje gang gjort et bestillingsverk for Cinemateket i Bergen. Denne gangen er det Benjamin Christenssens fascinerende *Häxan* som skal lytteses.
- 64 | Norsk film i 100 - film fra 1915 • Programmets stemme**
Vi fortsetter med vår årlige visning av hva det norske kinopublikummet fikk servert for nøyaktig 100 år siden. Vi har tatt Nasjonalbiblioteket for alt de har av film fra 1915, og det hele akkompagneres av Jørgen Larsson på piano.

Stiftelsen Cinemateket i Bergen ble opprettet i 1992 med formål å fremme interessen for, og kunnskapen om, audiovisuelle medier som kunst og underholdning i et film- og kulturhistorisk perspektiv. Visningene skjer i Cinemateket USF, kinosalen i kulturhuset USF Verftet på Nordnes i Bergen. Stiftelsen Cinemateket i Bergen opptrer i formelt samarbeid med Norsk filmminstutt (NFI) og Nasjonalbiblioteket (NB). Organisasjonsnummer 971 350 539 MVA.

Billetter koster kr. 50 for medlemmer og kr. 80 for ikke-medlemmer. **Enkelte påkostede arrangement kan ha forhøyet billettpris.** Medlemskapet selges i billettsalget, koster kr. 100 og er også gyldig til Bergen filmklubs visninger. **Tapte medlemskort erstattes dessverre ikke.** Medlemskap gjelder for et halvår. Vår-medlemskap kan kjøpes i perioden 1. november - 30. april og er gyldig i perioden 1. november - 30. juni. Høst-medlemskap kan kjøpes i perioden 1. mai - 31. oktober og er gyldig i perioden 1. mai - 31. desember.

Visningene ved Cinemateket USF har en aldersgrense på 15 år, om ikke annet er opplyst i filmomtalen.

Kontor-/film-/visnings- og postadresse:

Cinemateket USF
Georgernes verft 12
NO-5011 Bergen
tlf.: 55 31 85 80
e-post: post@cinemateket-usf.no
hjemmeside: www.cinemateket-usf.no

Ansatte:
Ole Petter Bakken *Daglig leder*
Sigurd Wik *Drifts- og kinoteknisk ansvarlig*
Kaja Elisabeth Budd Hytland *Kinotekniker*

Stiftelsen Cinemateket i Bergens styre:
Dag Grønnestad (leder), Maria Ekerhovd, Mathilde Holm, Aslak Høyerstein og Lubna Jaffery.

På forsiden:

The Forbidden Room
Guy Maddin/Evan Johnson
Canada 2015

Filmomtaler/artikler, redaksjonelt arbeid av programkatalog, plakater og nettsider er gjort av Cinemateket i Bergens ansatte Kaja Elisabeth Budd Hytland (kaja), Sigurd Wik (sw) og Ole Petter Bakken (olep), der ikke annet er angitt.

Katalogdesign og montering: Bækken Grafisk Design.
Trykk: Molvik Grafisk AS.

Trykt på miljøvennlig papir. Opplag: 2000. ISSN 1890-7555.

Vi takker:

- Brynjar Bjerkem for omtaler til *Mother Tongue*, Dick Stegvedsen for artikkel om Japansk melodrama.
- Arne Fredlund og Ole J. Husveg for gjernbruk av artikler.
- BIFF for programsamarbeid.
- Irene Torp Halvorsen, Jan Langlo, Hege Jaer og Kjell Runar Jensen v/Cinemateket i Oslo/NFI for programsamarbeid.
- Bent Bang-Hansen, Arild Jørgensen, Håvard Oppøyen og Kjetil Kvale Sørensen v/Nasjonalbiblioteket (NB) for utlan av filmkopier.
- Jon Wengstrøm og Johan Ericsson ved Svensk Filmindustri for samarbeid om frembringelse av arbeidskopi og visningskopi av *Häxan*.
- Bлекmetal v/Jannicke Wiese Hansen og Kirsti Rossland for samarbeid om *Jörg Buttgereit*.
- Malin Barth v/Galleri 3,14 og Brynjar Bjerkem for programsamarbeid om «*Mother Tongue*».
- Håvard Oppøyen v/NB for programsamarbeid om «Norge i 100».
- De norske flmldistributørene som leverer oss film til «Troll i eske».
- Cinematekene i Kristiansand, Lillehammer, Oslo, Stavanger, Trondheim og Tromsø for godt samarbeid og utveksling av omtaler og artikler.
- Gisle Martens Meyer/Ugress, MADE Bergen, Bergen filmklubb, Nasjonalbiblioteket, Norsk Filmminstutt, Jørgen Larsson, Bergen internasjonale filmfestival, USF Verftet og Universitetet i Bergen for godt samarbeid.
- Våre ansatte/er.

Cinemateket i Bergens faste støttepartnere er

FILM KINO

NORSKFILMINSTITUTT

Nasjonalbiblioteket

Cinemateket i Bergen opptrer i formelt samarbeid med

MOTHER TONGUE

En visuell reise på innsiden av arv, kvinnespørsmål og krig

Utstilling på Stiftelsen 3,14 fra 13. november til 10. januar, 2016

Kuratorene Malin Barth og Brynjar Bjerkem har invitert seks tyrkiske videokunstnere til gruppeutstillingen «Mother Tongue». De er representanter for det yrende spennende tyrkiske mediekunstmiljøet som har vært under markant utvikling de seneste tjue årene. Kunstnerne er alle motivert av dagens politiske situasjon i Tyrkia, hvor ytringsfriheten og kvinners bevegelsesfrihet er under sterkt press.

I et sideprogram til utstillingen viser Cinemateket USF i samarbeid med 3,14 og Transnational Arts Production (TrAP) to filmer laget av to kvinnelige tyrkiske filmskapere.

Tyrkia er et land som slites mellom ulike interresser. Det er preget av maktkamp på flere fronter, og er inne i sitt tolvte år under Recep Erdoğans styre. Under hans og partiet AKPs regime har Tyrkia sett en økende konservatisme i retning religiøse verdier, og en tiltagene vilje til maktbruk mot demonstranter og kritiske røster. Man opplever en hardhendt rettsforfølgelse av kritiske journalister, akademikere, kunstnere og litterære forleggere. Bilder av politistyrkenes voldsomhet under demonstrasjonene på Taksim-plassen og i Gezi-parken i 2013 har gått verden rundt.

Den tyrkiske brytningen mellom et konservativt autoritært tradisjonssamfunn på den ene siden og moderne bysamfunn med lange akademiske og kunstneriske tradisjoner på den andre, slutter aldri å fascinere. Mange tyrkiske kunstnere arbeider med mediekunst, og en stor andel av disse er kvinner. Mediekunst er ofte tett på den politiske hverdagen, og den politiske og humanitære situasjonen vi nå opplever i Tyrkia har nødvendigvis satt spor i samtidskunsten.

Film har som kunstform et fortrinn å lett kunne struktureres ut fra en planlagt hensikt, som medium for umiddelbar kommunikasjon. De seks arbeidene presentert på 3,14 bruker forskjellige virkemidler, fra Selda Asals konseptuelle installasjon, CANANs animasjonsnarrativ, til Nezaket Ekicis bruk av video som dokumentasjon på en performance, Çağdaş Kahrımans dokumentariske observasjon og Işıl Eğrikavuks lek med den samme dokumentaristiske fremstillingsformen. Savas Boyraz tar i sitt arbeid i bruk en tredelt videoinstallasjon med tre stedsbaserte posisjoner for politisk kommunikasjon. De bruker alle video som et sentralt medium i kunsten sin, og arbeider samtidig innenfor en videre ramme av sosial aktivisme. Slik blir vi minnet på verdien av det kreativitetsrike kunstmiljøet.

Utstillingen er produsert av Stiftelsen 3,14 og Transnational Arts Production (TrAP).

Malin Barth (3,14) & Brynjar Bjerkem (TrAP)

SØNDAG 22. NOVEMBER KL. 18.00

Güzetleme kulesi.

Regi og manus: Pelin Esmer.
Tyrkia/Frankrike/Tyskland 2012.
Foto: Özgür Eken. Medv.: Olgun
Simssek, Nilay Erdonmez, Laçın
Ceylan, Menderes Samancılar,
Rıza Akin m.fl. Utleie: Visit Films,
New York. Tyrkisk tale, engelske
undertekster. DCP, farger, 1 t 36 min.

WATCHTOWER

En tyrkisk kvinneskjebne

Nihat lever et stille, ensomt og tilbaketrukket liv som skogvokter i et branntårn langt ute i en skog. Han har valgt dette livet etter en hendelse en gang i fortiden han ikke kan tilgi sin egen rolle i. En dag vil skjebnen at han møter et annet menneske i en desperat livskrise. Han blir tilfeldigvis vitne til at den unge kvinnen Seher prøver å kvitte seg med sitt nyfødte barn. Hverken Nihat eller Seher ønsker en innripen i sin egen private fortvilelse, men omstendighetene vil det annerledes.

Selv om *Watchtower* gir oss to sterke karakterportretter, er det i vår sammenheng Sehers fortelling som blir mest interessant. Den setter fokus på den urett mange tyrkiske kvinner opplever også i dagens Tyrkia. Landet er fortsatt preget av konservative, patriarkalske familieforhold der det er mannen som bestemmer – et system som til alt overmål blir opprettholdt like mye av de pliktyngende kvinnene selv.

Tyrkia har et sterkt og spennende nasjonalt kinofilmmiljø, som internasjonalt har høstet mange utmerkelse. Dessverre er det også i Tyrkia en for liten kvinneandel blant regissørene, men Pelin Esmer er definitivt en regissør man skal merke seg. Hun har studert antropologi ved Boğaziçi-universitetet i Istanbul, og har også gjort flere dokumentarfilmer.

Watchtower er hennes andre og foreløpig siste spillefilm.

BRYNJAR BJERKEM (REDIGERT)

SØNDAG 22. NOVEMBER KL. 20.00

Araf

Regi og manus: Yeşim Ustaoglu.
Tyrkia/Frankrike/Tyskland 2012.
Foto: Michael Hammon. Musikk:
Mark Mader. Klipp: Naim Kanat,
Mathilde Muyard, Svetolik Zajc.
Medv.: Nesilhan Atagül, Baris
Hacıhan, Özcan Deniz, Nihal Yalcın,
Yasemin Çonka, İlgaz Kocaturk
m.fl. Utleie: The Match Factory,
Tyskland. Tyrkisk tale, engelske
undertekster. DCP, farger. 2 t 4 min.

ARAF – SOMEWHERE IN BETWEEN

Livet ved motorveien

Araf – Somewhere in Between beskriver en mellomtilstand, mellom grå virkelighet og drømmen om det andre. To unge mennesker, Zehra og Olgun, har skiftarbeid på en landsens veikafé, men drømmer begge om å komme fri, å kunne flykte fra kjedsomheten og ut i den videre verden. Drømmene får inspirasjon fra enkle konkurranseprogram på fjernsyn, hvor folk tilsynelatende vinner lykke gjennom pengepremier. Så brytes monotonien, når lastebilsjåføren Mahur på sin stille og voksne måte invaderer livene deres, ved å gjøre kur til Zehra.

Araf – Somewhere in Between kan leses som en oppvekstfilm, et portrett av unge mennesker omgitt av en tyngende hverdagsrealisme Ken Loach verdig – og med en bittersøt slutt hvor fjernsynet til slutt får en rolle i livet deres. Her vandrer det ubehagelige og det estetiske hånd-i-hånd, gjennom Michael Hammons vakre foto, tett på både landskap og menneskene i denne fortellingen.

Yeşim Ustaoglu er å regne som Tyrkias fremste kvinnelige filmregissør. Hennes tidligere filmer *Journey to the Sun* (1999), *Waiting for the Clouds* (2003) og *Pandora's box* (2008) har som *Araf – Somewhere in Between* fått god internasjonal mottakelse, inkludert en rekke priser. *Araf – Somewhere in Between* er hennes femte spillefilm.

BRYNJAR BJERKEM